Chopin și... nu numai

(Grigore Constantinescu – 2 decembrie 2010)

Toamna aceasta ne-a oferit, în studioul de concerte „Mihail Jora” mai multe programe de recital pianistic sub acest generic, ceea ce are menirea atragerii melomanilor spre manifestări diverse, îmbogățind palmaresul stagiunii Radio.

În seria repertorială aniversară, dominată de bicentenarul Chopin, îl reîntâlnim și pe Matei Varga, prima dată invitat anul acesta și pentru un recital. După cum subliniază mediatizarea prin radio și televiziune, artistul este newyorkez prin adopție, ceea ce înseamnă lansare în cariera internațională, moment important pentru vârsta la care se află acum. Două prezențe bucureștene anterioare, cu un program concertant și un recital de două piane, preced confruntarea finală, în care Matei Varga a propus publicului ciclul integral al **Preludiilor op.28** de Chopin, stabilind o linie de egalitate cu o capodoperă schumanniană, **Fantezia op.17**, pentru a aduce astfel în lumină și cel de al doilea bicentenar cuprins în 2010. Interesant dialog de maeștri, creatori care au adus, alături de Liszt, un fond extrem de bogat în pianistica romantică. Riscul abordării repertoriale proiectate nu este de neglijat, căci solicitarea diferită a mijloacelor de expresie reprezintă o problemă de concepție interpretativă cu orizonturi vizând detaliul sau, dimpotrivă, ansamblul. Pentru lucrarea lui Schumann, pianistica apare pe de o parte dependentă de polifonia vocilor conduse de discant, pe o linie amplă ce așteaptă perspectivele arhitectonice din prima mișcare, nervozitatea ritmică a ascensiunilor dinamice în cea de a doua și calmul cucerit prin poezia aparținând finalului. Cele trei etape au fost parcurse diferit, mulțumind astfel și ascultătorii, după propriile preferințe. Amintirea cea mai stabilă îmi pare ultima mișcare, cea mai potrivită, ca sensibilitate, interpretului. Lanțul preludiilor aduce ideea succesiunilor continui sau contrastante, cu jocuri melodice și acompaniamente variate, ca și stările emoționale și ipostazele pianistice.

Matei Varga răspunde altfel acestor solicitări și ne lasă iar să-i descoperim modul în care parcurge întregul prin detaliu. L-am urmărit cu interesul reconfirmării etapelor primei sale perioade de afirmare, gândind că acum trebuie să-și conducă cu responsabilitate evoluția, înlocuind sfaturile maeștrilor cu propriile experiențe de potențare a șanselor manifestării sale artistice. Bucureștiul, prin cele trei prezente în timpul acestei toamne, ar putea fi o etapă.